

กรณีผู้ให้บริการขนส่งพัสดุ

กำหนดเงื่อนไขทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม

ในธุรกิจแฟรนไชส์

ประเด็นร้องเรียน

นายกพ เปิดจุดให้บริการรับพัสดุให้แก่บริษัท กชกร ภายใต้ชื่อร้าน “เอ็ง” ได้ร้องเรียนต่อสำนักงาน กทค. ว่า บริษัท กชกร มีพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม รวม 3 ประเด็น ได้แก่

1. ขยายสาขาร้านนอกพื้นที่ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับสาขาร้านเอ็ง โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า
2. คิดอัตราค่าบริการแบบเก็บเงินปลายทางในอัตราที่แตกต่างกัน
3. กำหนดเงื่อนไขจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย (Promotion) ทำให้ร้านเอ็งเกิดความเสียหาย

ผู้ร้องเรียน

นายกพ ประกอบธุรกิจให้บริการรับพัสดุให้แก่บริษัท กชกร โดยมีหน้าร้านชื่อร้าน “เอ็ง”

ผู้ถูกร้องเรียน

บริษัท กชกร ประกอบธุรกิจให้บริการขนส่งสินค้าอุปโภค บริโภค พัสดุต่าง ๆ
นายคณงค์ กรรมการผู้มีอำนาจลงนามกระทำแทนบริษัท กชกร แต่เพียงผู้เดียว

*หมายเหตุ ชื่อตัวละคร ชื่อบริษัท เป็นชื่อที่สมมติขึ้น

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการแข่งกันทางการค้า พ.ศ. 2560

มาตรา 57 (2) บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใช้อำนาจตลาด หรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการอื่น

มาตรา 82 บัญญัติว่า ผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 57 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละ 10 ของรายได้ในปีที่กระทำความผิด

มาตรา 84 บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษปรับทางปกครองเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือการกระทำ และละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

ประเภทธุรกิจ

ธุรกิจแฟรนไชส์ให้บริการขนส่งพัสดุ

๑ 1. ข้อเท็จจริง

บริษัท กชกร ขายแพรนโซสให้ร้านเอ็งเป็นตัวแทนในการรับพัสดุจากลูกค้า ซึ่งจะต้องมีหน้าร้าน แสดงเครื่องหมายการค้าของแพรนโซส และต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามที่กำหนด โดยจะได้รับค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ XX ของค่าขนส่งพัสดุที่ได้รับจากลูกค้า โดยบริษัท กชกร มีพฤติกรรมดังนี้

๑ 2. พฤติกรรม

- ▶ เปิดสาขาร้านอนงค์ ซึ่งมีระยะห่างจากร้านเอ็งประมาณ 1.2 กม. โดยไม่แจ้งให้นายกพรทราบ ทำให้รายได้ของร้านเอ็งที่ได้จากจำนวนพัสดุของลูกค้าลดลง
- ▶ มีส่วนลดค่าบริการขนส่งพัสดุแบบเรียกเก็บเงินปลายทางให้กับลูกค้า บางรายที่ใช้บริการร้านอนงค์ ทำให้ลูกค้าใช้บริการร้านอนงค์มากกว่า เพราะมีอัตราค่าบริการถูกกว่า
- ▶ กำหนดเงื่อนไขในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยระบบจะบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยอัตโนมัติและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม

๑ 3. ข้อพิจารณา มี 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 บริษัท กชกร เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด กระทำการอันเข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 50 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่ ?

- 1) พิจารณาว่า ผู้ร้องและคู่กรณีเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่ ?
 - **บริษัท กชกร** ประกอบธุรกิจให้บริการขนส่งสินค้าอุปโภค บริโภค พัสดุต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
 - **นายกพ** ประกอบธุรกิจให้บริการรับพัสดุให้แก่บริษัท กชกร
 - **ทั้ง 2 ราย** เป็นผู้ให้บริการในธุรกิจ จึงมีสถานะเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560
- 2) พิจารณาขอบเขตตลาด (Market Definition) และส่วนแบ่งตลาด (Market Share) โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 5 ประกอบข้อ 3 ของประกาศ กพค. เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. 2561

ขอบเขตตลาด (Market Definition)

▶ ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องเนื่อง (Relevant Product Market)

ธุรกิจให้บริการขนส่งและจัดส่งพัสดุในขอบเขตพื้นที่ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยปกติแล้วจะใช้วิธีการขนส่งผ่านทางถนน ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบการประกอบธุรกิจออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ ธุรกิจการขนส่งแบบเหมาคัน ธุรกิจขนส่งพัสดุ และธุรกิจให้บริการขนส่งสินค้าตามความต้องการ

การทดแทนกันด้านอุปสงค์ พบว่า ขนาดและปริมาณสินค้าที่ต้องการส่ง ระยะเวลา ความเร่งด่วน ที่ต้องการจัดส่ง อัตราค่าบริการขนส่ง ความสะดวกในการใช้บริการตามจุดรับสินค้า การกำหนดบรรจุภัณฑ์ในการขนส่ง ขอบเขตพื้นที่ให้บริการ และกลยุทธ์ในการแข่งขัน ธุรกิจขนส่งสินค้าทั้ง 3 รูปแบบ ไม่สามารถทดแทนกันด้านอุปสงค์ได้

การทดแทนกันด้านอุปทาน พบว่า การที่ผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งพัสดุจะเปลี่ยนรูปแบบการประกอบธุรกิจถือเป็นเรื่องยาก เนื่องจากมีต้นทุนสูงและมีความซับซ้อนทางธุรกิจมากกว่าธุรกิจขนส่งสินค้าทางถนนรูปแบบอื่น ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งพัสดุมีต้นทุนที่ต้องใช้สำหรับการเปลี่ยนไปประกอบธุรกิจอื่น (Switching Cost) สูง อีกทั้งลักษณะการประกอบธุรกิจขนส่งสินค้าทางถนนทั้ง 3 รูปแบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านพื้นที่การให้บริการ อัตราค่าขนส่ง กระบวนการขนส่ง รวมถึงรูปแบบการประกอบธุรกิจ

► เมื่อพิจารณาแล้วขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องเนื่อง คือ **ตลาดธุรกิจขนส่งพัสดุ**

ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่อง (Relevant Geographic Market)

ธุรกิจขนส่งพัสดุแต่ละรายมีขอบเขตการให้บริการแก่ผู้ส่งสินค้าครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยต่างก็มีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ อีกทั้ง มีรูปแบบการกำหนดราคาค่าขนส่ง รูปแบบการให้บริการ การตัดรอบขนส่ง กิจกรรมส่งเสริมการขาย เพื่อนำหรือข้อบังคับที่กำหนดจากสำนักงานใหญ่ในส่วนกลาง เพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกสาขา เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าขอบเขตตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่องในกรณีนี้ คือ **ขอบเขตตลาดระดับประเทศ**

ส่วนแบ่งตลาด (Market Share)

ข้อมูลรายได้หลักของผู้ประกอบการแต่ละรายในปี 2562 พบว่า บริษัท กชกร มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ในลำดับที่ 5 โดยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 3.36 และมีรายได้ X,XXX ล้านบาท ดังนั้น ในปี 2562 บริษัท กชกร มียอดเงินขายจากการประกอบธุรกิจเกินกว่า 1,000 ล้านบาท แต่บริษัท กชกร มิใช่ผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป และมีผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุด 3 รายแรกในตลาดธุรกิจขนส่งพัสดุในประเทศไทย จึงมิใช่ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบข้อ 3 ของประกาศ กพค. เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2561 ดังนั้น กรณีนี้จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าบริษัท กชกร กระทำการอันเข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 50 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

ประเด็นที่ 2 บริษัท กชกร กระทำการต้องห้ามตามมาตรา 57 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่ ? พิจารณาดังนี้

ร้านเอ็ง มีรายได้ช่องทางเดียวคือส่วนแบ่งรายได้ค่าขนส่งพัสดุจากบริษัท กชกร กล่าวคือ ต้องพึ่งพาการบริการจากบริษัท กชกร โดยมีมูลค่าการทำธุรกิจระหว่างกันคิดเป็นร้อยละ 100 ของรายได้จากการบริการขนส่งพัสดุ เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามข้อสัญญาของบริษัท กชกร และนายภพ เห็นได้ว่า นับจากวันที่ทำสัญญาว่าจ้างผู้ให้บริการรับพัสดุกับบริษัท กชกร แล้ว นายภพไม่สามารถริบดำเนินธุรกิจให้บริการรับพัสดุกับผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งพัสดุรายอื่นได้ หากฝ่าฝืน บริษัท กชกร มีสิทธิออกเลิกสัญญาได้ทันที ดังนั้น การประกอบธุรกิจของร้านเอ็งจึงต้องพึ่งพาการซื้อขายสินค้าหรือบริการจากบริษัท กชกร โดยมีมูลค่าการทำธุรกิจระหว่างกันตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไปของรายได้จากการซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการนั้น เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงข้างต้นแล้วเห็นว่าบริษัท กชกร มีอำนาจต่อรองที่เหนือกว่าตามความในข้อ 7 (1) ของประกาศ กพค. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. 2561

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาคือเป็นลำดับถัดมา ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท กชกร ได้ตกลงทำสัญญาว่าจ้างผู้ให้บริการรับพัสดุและสัญญาแบ่งรายได้จากการบริการรับพัสดุกับนายภพ เพื่อให้เป็นผู้ให้บริการรับพัสดุให้แก่บริษัท กชกร ด้วยการเปิดจุดให้บริการรับพัสดุภายใต้ชื่อร้านเอ็ง โดยในการประกอบธุรกิจ บริษัท กชกร อนุญาตให้นายภพใช้เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อให้รับรู้ว่าร้านเอ็งเป็นจุดให้บริการรับพัสดุของบริษัท กชกร โดยสัญญามีกำหนดระยะเวลา 1 ปี ซึ่งอยู่ภายใต้การส่งเสริม และควบคุมตามแผนการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาหากฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษ อีกทั้ง นายภพมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า ส่วนแบ่งรายได้จากการประกอบธุรกิจร้านเอ็ง เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า มีลักษณะเป็นธุรกิจเฟรนไชส์ โดยบริษัท กชกร มีสถานะเป็นเฟรนไชส์ซอร์ ส่วนนายภพ มีสถานะเป็นเฟรนไชส์ซี ตามความในข้อ 2 ของประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจเฟรนไชส์ ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2562

ประเด็นที่ 3 บริษัท กชกร กระทำการอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ตามมาตรา 57 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่ โดยพิจารณา 3 ประการ ดังนี้

1) บริษัท กชกร ขยายสาขาร้านออนไลน์ ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับสาขาร้านเอ็ง โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า

บริษัท กชกร อ้างว่า สาขาร้านออนไลน์มีลักษณะเป็นการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ร้านเอ็ง จึงมิได้แจ้งให้ทราบก่อนเปิดสาขา และไม่ได้สร้างความเสียหายให้แก่ร้านเอ็ง แต่จากการแสวงหาพยานหลักฐานของสำนักงาน กทค. พบว่า สาขาร้านออนไลน์ มีจุดให้บริการรับสินค้าจากลูกค้าเช่นเดียวกับสาขาร้านเอ็งทุกประการ ข้ออ้างของบริษัท กชกร จึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น แม้สัญญาแบ่งรายได้จากการรับพัสดุจะกำหนดเงื่อนไขว่าบริษัท กชกร มีสิทธิเปิดร้านภายในบริเวณพื้นที่หรือจุดใกล้เคียงและ/หรือพื้นที่อื่นใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบ แต่ในสัญญาว่าจ้างผู้ให้บริการรับพัสดุกำหนดว่า บริษัท กชกร และร้านเอ็ง ตกลงผูกพันปฏิบัติตามข้อกำหนด ประกาศ กทค. ระเบียบ หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญา เมื่อการประกอบธุรกิจจะหว่างร้านเอ็ง กับบริษัท กชกร มีลักษณะเป็นธุรกิจเฟรนไชส์ จึงตกอยู่ภายใต้บังคับ พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 และประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจเฟรนไชส์ ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2562 ดังนั้น การกระทำของบริษัท กชกร ที่ขยายสาขาร้านออนไลน์ ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสาขาร้านเอ็ง โดยไม่แจ้งให้นายภพซึ่งเป็นเฟรนไชส์ซีรายที่มีสาขาอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้เคียงที่สุดได้ทราบและให้สิทธิในการเปิดสาขาใหม่ก่อน ทำให้นายภพได้รับความเสียหายทั้งในส่วนของการสูญเสียรายได้ และสูญเสียโอกาสในการดำเนินธุรกิจ การกระทำของบริษัท กชกร จึงเป็นความผิดฐานเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ตามมาตรา 57 (2) แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบข้อ 4 ของประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจเฟรนไชส์ ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2562

2) บริษัท กชกร เลือกปฏิบัติโดยคิดอัตราค่าบริการขนส่งพัสดุแบบเรียกเก็บเงินปลายทางในอัตราที่แตกต่างกัน ระหว่างลูกค้าร้านออนไลน์ และร้านเชิง

บริษัท กชกร กำหนดอัตราค่าบริการขนส่งพัสดุแบบเรียกเก็บเงินปลายทางระหว่างร้านเชิงและร้านออนไลน์ ในอัตราที่ไม่แตกต่างกัน แต่บริษัท กชกร ให้ส่วนลดค่าบริการขนส่งพัสดุแบบเรียกเก็บเงินปลายทางเฉพาะกับลูกค้าร้านออนไลน์บางราย ซึ่งส่งผลให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกใช้บริการกับร้านออนไลน์มากกว่า เนื่องจากมีค่าบริการที่ถูกลงกว่า แม้บริษัท กชกร อ้างว่า ได้ให้อิสระแก่นายกพและร้านเชิงเสนอส่วนลดค่าบริการขนส่งพัสดุแบบเรียกเก็บเงินปลายทางให้แก่ลูกค้าได้เช่นเดียวกัน โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งหรือขออนุญาต แต่นายกพก็ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการให้ส่วนลดนั้นเอง ซึ่งหากนายกพเลือกที่จะให้ส่วนลดค่าบริการแก่ลูกค้า ก็จะสูญเสียรายได้จากส่วนแบ่งค่าบริการที่ลดลง แต่หากนายกพเลือกที่จะคงอัตราค่าบริการเดิมไว้ ก็ต้องได้รับความเสียหายจากการสูญเสียรายได้ เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าล้วนแต่ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายแก่นายกพทั้งสิ้น ข้ออ้างของบริษัท กชกร จึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น การกระทำดังกล่าวของบริษัท กชกร จึงเป็นความผิดฐานเป็นผู้ประกอบธุรกิจใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่นตามมาตรา 57 (2) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งกันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบข้อ 9 ของประกาศ กพค. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. 2561

3) บริษัท กชกร กำหนดเงื่อนไขในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายระหว่างร้านออนไลน์และร้านเชิงแตกต่างกัน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายของร้านออนไลน์ และร้านเชิง เป็นสิทธิของบริษัท กชกร ที่จะกำหนดรูปแบบ วิธีการ และหน่วยงานที่จะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายได้ ซึ่งหากบริษัท กชกร กำหนดให้ร้านเชิงเข้าร่วมกิจกรรม ก็ต้องเข้าร่วมทุกครั้ง และร้านเชิงจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญา การกระทำของบริษัท กชกร ที่ตั้งค่าในระบบอัตโนมัติให้นายกพต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายทุกครั้ง แม้จะเป็นการจำกัดทางเลือกในการประกอบธุรกิจของนายกพทำให้ต้องเสียหายจากการสูญเสียรายได้บางส่วน แต่รับฟังได้ว่าในการประกอบธุรกิจขนส่งพัสดุซึ่งเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง บริษัท กชกร มีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในบางช่วงเวลา เพื่อให้สามารถแข่งขันกับรายอื่น ๆ ได้ และเหตุที่ต้องกำหนดให้ร้านเชิงเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายทุกครั้ง ก็เพื่อให้การดำเนินธุรกิจทั้งในส่วนของร้านออนไลน์ และร้านเชิง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการควบคุมคุณภาพการบริการให้มีมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายก็จัดขึ้นเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งมีเหตุผลรับฟังได้ในทางธุรกิจ การกระทำของบริษัท กชกร จึงไม่มีความผิดตามมาตรา 57 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งกันทางการค้า พ.ศ. 2560

4. การพิจารณาความผิดทางปกครองตามมาตรา 57 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

กทค. พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของบริษัท กชกร ในประเด็นที่ 1 และประเด็นที่ 2 เป็นความผิดฐานเป็นผู้ประกอบธุรกิจใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่นตามมาตรา 57 (2) แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ประกอบข้อ 9 ของประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. 2561 และข้อ 4 ของประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจเฟรนไชส์ ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2562 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละ 10 ของรายได้ในปีที่กระทำความผิดตามมาตรา 82 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

ส่วนนายคณงค์ ในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท กชกร แต่เพียงผู้เดียว จึงถือเป็นผู้สั่งการหรือกระทำการจนเป็นเหตุให้บริษัทกระทำความผิดจึงต้องรับโทษปรับทางปกครองสำหรับความผิดนั้นด้วย ตามมาตรา 84 แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

การพิจารณากำหนดอัตราค่าปรับทางปกครองนั้น เห็นควรให้กำหนดฐานรายได้เฉพาะกิจการในพื้นที่จังหวัดที่เกิดการกระทำความผิด โดยกำหนดฐานค่าปรับในอัตราร้อยละ 3 ของรายได้ ในการดำเนินธุรกิจเฉพาะกิจการของบริษัท กชกร ในพื้นที่จังหวัดที่เกิดการกระทำความผิด ในปี 2563 นอกจากนี้ เนื่องจากบริษัท กชกร ได้เยียวยาความเสียหายให้แก่นายภพด้วยการชดใช้ค่าเสียหาย เพื่อเป็นการรับผิดชอบต่อการกระทำความผิดดังกล่าว เห็นควรลดค่าปรับลงร้อยละ 20 และเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก เห็นควรลดค่าปรับลงอีกร้อยละ 10 ประกอบกับบริษัท กชกร ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เห็นควรลดค่าปรับลงอีกร้อยละ 10 โดยให้ปรับลดอัตราค่าปรับแบบขั้นบันได (Step down) คงเหลือค่าปรับทางปกครองที่บริษัท กชกร ต้องชำระเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 611,004.71 บาท สำหรับการกำหนดอัตราค่าปรับทางปกครองแก่นายคณงค์ ในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท กชกร เห็นควรให้กำหนดในอัตราเดียวกับบริษัท กชกร

5. มติ กทค.

บริษัท กชกร มีความผิดฐานเป็นผู้ประกอบธุรกิจใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ตามมาตรา 57 (2) ประกอบข้อ 9 ของประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. 2561 และข้อ 4 ของประกาศ กทค. เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจเฟรนไชส์ ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2562 โดยกำหนดค่าปรับทางปกครองสำหรับบริษัทและนายคณงค์ เป็นจำนวนเงินรายละ 611,004.71 บาท

” กรณีศึกษาในต่างประเทศ

กรณี KFTC สั่งปรับแฟรนไชส์ร้านกาแฟที่ใหญ่ที่สุดของเกาหลีใต้

Caffe Bene เป็นแฟรนไชส์ร้านกาแฟที่ใหญ่ที่สุดของประเทศเกาหลีใต้ โดยก่อตั้งขึ้นในปี 2008 และมีสาขามากกว่า 800 แห่งทั่วประเทศ ในปี 2013 มีรายได้มากกว่า 175 พันล้านวอน (ประมาณ 127 ล้านยูโร) Caffe Bene ได้เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการขายกับผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ KT ซึ่งลูกค้าของ KT จะได้รับส่วนลดร้อยละ 10 ที่สาขาของร้าน Caffe Bene

คณะกรรมการการค้าที่เป็นธรรมของเกาหลี (KFTC) ได้สั่งปรับ Caffe Bene เป็นจำนวนเงิน 1.9 พันล้านวอน (ประมาณ 1.4 ล้านยูโร) เนื่องจากใช้อำนาจในทางที่ผิดต่อเจ้าของร้านกาแฟผ่านข้อตกลงแฟรนไชส์ โดย KFTC พบว่า Caffe Bene และ KT ตกลงว่าจะออกค่าใช้จ่ายในกิจกรรมการส่งเสริมการขายคนละครั้ง แต่ปรากฏว่า Caffe Bene ใช้อำนาจในทางที่ผิดผ่านข้อตกลงแฟรนไชส์ผลักภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมดให้กับเจ้าของร้านกาแฟ ทั้งที่เจ้าของร้านกาแฟจำนวนร้อยละ 40 ไม่เห็นด้วยกับกิจกรรมส่งเสริมการขายก็ตาม นอกจากนี้ Caffe Bene ยังบังคับให้เจ้าของร้านกาแฟใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่ Caffe Bene จัดหาให้เท่านั้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 55 ของรายได้ในธุรกิจออกแบบตกแต่งภายในของธุรกิจในเครือง่าย Caffe Bene ซึ่งการกระทำของ Caffe Bene ขัดต่อสัญญาแฟรนไชส์ ซึ่งระบุว่า Caffe Bene และเจ้าของร้านกาแฟจะช่วยกันออกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาหรือกิจกรรมการส่งเสริมการขาย

KFTC ได้กล่าวสรุปว่า หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการลงโทษแก่ผู้ที่ใช้อำนาจในทางที่ผิดจะถอนรากโคนพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมให้หมดสิ้นไป

